

2014-05-31

Miljöpartiet presenterar förslag för lek och skapande i skolan:

Lust, nyfikenhet och lek – för ett framgångsrikt lärande

Bakgrund

Det är för många barn en omvälvande sak att börja skolan. Inte sällan ser de med stor förväntan på sin skolstart men kanske också med någon grad av nervositet. Upprymdhet och fjärilar i magen samsas med anspänning och kanske till och med lite ängslan. Den tidigare så bekymmerslösa leken ska nu avlösas av den ”riktiga” skolan; äntligen får man lära sig läsa, skriva och räkna, kanske barnet tänker. Det är inte svårt att leva sig in i känslan av att en omställning är i antågande. För att göra övergången smidig finns förskoleklassen: en frivillig och avgiftsfri skolform, öppen för alla barn, det år barnet fyller sex.

Regeringen vill nu att förskoleklassen ska uppgå i grundskolan. Det leder till att förskoleklassen avskaffas, tidigare skolplikt införs och sexåringarnas lekfulla lärande ersätts av formaliserad skolgång. Miljöpartiet konstaterar att förskoleklassen, med sin funktion som bro mellan förskola och grundskola, och med sin forskningsförankrade pedagogik med tydliga inslag av lek och skapande, fyller en viktig funktion i det svenska skolväsendet. Vi konstaterar att upptäckarlusten, nyfikenheten och leken är grunden till all effektiv inläring. Detta bekräftas också av den pedagogiska forskningen. Kunskap låter sig inte frammanas under plikt och tvång; lärande bygger på lust, nyfikenhet och lek. Detta gäller särskilt för sexåringar!

Förskoleklass och fritidshem

Förskoleklassen inrättades 1998 i enlighet med ett förslag¹ från den dåvarande regeringen. Trots att förskoleklassen är organiserad som en frivillig skolform deltar läsåret 2013/14 nästan 96 procent av sexåringarna i undervisningen². Förskoleklassens funktion är att, med utgångspunkt i en helhetssyn på eleven, stimulera lärande och utveckling, social gemenskap, lek och skapande. Den ska utgöra en bro mellan för- och grundskola, och fungera som en arena där olika pedagogiska traditioner kan mötas. Bärande inslag av lek och skapande gör att elevens naturliga lust och nyfikenhet tas tillvara.

Både förskollärare och lärare med inriktning mot grundskolans lägre åldrar är behöriga att undervisa i förskoleklassen. Idag har 83,5 procent av det totala antalet årsarbetare i förskoleklassen någon form av pedagogisk utbildning, t.ex. har 56,1 procent en förskollärarexamen, och 21,3 procent en lärarexamen³. Förskoleklassen omfattas av grundskolans läroplan. Första delen i läroplanen gäller fullt ut, andra delen är tillämplig i vissa delar. Läroplanens tredje del behandlar kursplaner och gäller därmed inte förskoleklassen.

Fritidshem är en pedagogisk verksamhet för elever i åldern sex till tretton år och delar genom Lgr 11 läroplan med grundskolan och förskoleklassen. Fritidshemmens uppgift är att komplettera förskoleklassen och grundskolan genom att erbjuda eleverna delvis andra kunskaper och erfarenheter än dem som där förmedlas. I fritidshemmen får eleverna öva sina kognitiva, emotionella och sociala förmågor vilket är en förutsättning för att de i skolan och förskoleklassen ska kunna utveckla sin fulla potential.

Lekens betydelse

Mikael Jensen, universitetslektor och lekforskare verksam vid Göteborgs universitet och Högskolan i Borås, har studerat lekens betydelse för lärande, och tillhör dem som har bäst överblick över den aktuella forskningen på området. Jensen hänvisar huvudsakligen till Anthony Pellegrini, en av världens främsta lekforskare, som i flera böcker, t.ex. *The Role of Play in Human Development* och *The Origins of Human Nature*, beskriver hur leken samspelar med lärande och utveckling. Av Pellegrinis arbete framgår att barn i fem- till sjuårsåldern leker som allra mest, och under den perioden är leken mer effektiv för barnens lärande, i jämförelse med formaliserad undervisning. Leken upplevs som lustfylld och motiverande vilket underlättar lärandet. Genom leken lär sig barnet problem- och konfliktlösning samt utvecklar sin kommunikativa och verbala förmåga. Dessa positiva effekter är tydligast i sexårsåldern, då barnet leker som mest, för att sedan avta när barnet blir äldre.

Jensen beskriver också hur barnets naturliga lärande främjas då hon eller han får ställa frågor utifrån sin egen bild av världen och tillvaron; denna typ av nyfikenhetsdrivet lärande stimuleras bäst genom lek, med utgångspunkt i barnets aktuella intressen. Katederundervisning (en talar till många) är för barn (upp till tonåren) den minst mentalt engagerande lärandeformen; barn i sexårsåldern upplever

¹ Prop. 1997/98:6, Förskoleklass och andra skollagsfrågor.

² Skolverket, www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/statistik-i-tabeller/forskoleklass/elever.

³ Skolverket, www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/statistik-i-tabeller/forskoleklass/personal.

sådan undervisning i de flesta fall varken som begriplig eller motiverande. Många sexåringar har svårt att uppbåda tillräcklig koncentration för sådan undervisning, medan leken möjliggör en högre grad av koncentration under längre perioder.

Jensen sammanfattar forskningen om lekens betydelse för lärande och utveckling så här:

Att lära genom lek för en sexåring kan liknas vid att vispa grädde i en skål med en visp. Att lära samma sak genom andra lärandeformer, t.ex. traditionell undervisning, kan liknas vid att vispa grädde med en gaffel. Det senare går men det är svårare, mer krävande och det är lättare att ge upp.

Tidig skolstart

Det finns inget som talar för att tidigare formaliserad skolundervisning skulle vara särskilt gynnsam för barnens lärande. När regeringen utredde frågan om flexibel skolstart, lät man Sven Persson, professor i pedagogik vid Malmö högskola, författa en forskningsöversikt⁴ över kunskapen om lämplig ålder för skolstart. I rapporten konstateras att *”barn som börjar skolan vid senare ålder lyckas bättre i skolan i alla ämnen utom idrott. Speciellt gäller detta för elever som kommer från familjer där föräldrar har låg utbildning. Elever som är äldre vid skolstart examineras också i större utsträckning från gymnasiet.”*⁵ Vådan av att låta barn för tidigt delta i traditionell undervisning framgår också eftersom *”en ökning av formell undervisning vid tidig ålder har en negativ inverkan på elevers prestationer.”*⁶

Lekens betydelse är en av studiens slutsatser: *”Forskningsresultaten är emellertid entydiga på en punkt; barn som tidigt vistas i stimulerande lärandemiljöer med möjligheter till interaktion och lek med kamrater, och med kunniga och intresserade vuxna har större möjligheter att lyckas i skolan än barn som inte haft tillgång till dessa miljöer.”*⁷ Slutsatsen är tydlig: om barn för tidigt slussas in i traditionsbunden och formaliserad skolgång finns risken att barnens naturliga lekfullhet kvävs och att lärandet därmed hämmas.

Regeringens förslag

I januari i år presenterade Alliansen ett förslag⁸ med innebörden att skolstarten ska tidigareläggas, så att den infaller det år barnet fyller sex, istället för som idag, då barnet fyller sju. Förskoleklassen, så som vi idag känner den, avskaffas och uppgår istället i grundskolan, och blir därmed det första skolåret i ett nytt lågstadium om fyra år.

Skola för sexåringar

Då förskoleklassen avskaffas kommer barnen, redan från sex års ålder, eller i de fall barnen fyller sent på året, t.o.m. från fem års ålder, delta i traditionell skolundervisning med bänk, schema och tydliga kunskapskrav. Trots att den pedagogiska forskningen visar att sexåringar bör undervisas genom en pedagogik präglad av lek och skapande, var det under pressträffen, då Alliansens förslag presenterades, tydligt att regeringens förslag inte handlar om att förskoleklassen ska förändras eller utvecklas, utan att den helt kommer att försvinna. Utbildningsministern var mycket tydlig när han med eftertryck fastslog: vi talar om *skola* för sexåringar!

Regeringen har tillsatt en särskild utredning, Grundskoleutredningen⁹, som ska föreslå hur en ny grundskola med start vid sex års ålder ska införas. Miljöpartiet konstaterar att utredningen inte har mandat att utifrån forskning och erfarenhet föreslå alternativa modeller avseende lämplig ålder för skolstart eller vilka skolformer som bäst kan tillgodose barnens behov. Direktiven är tydliga: tidigare skolstart ska träda i kraft så snart som möjligt och utredaren har att ta ställning till hur det ska genomföras och vilka behörigheter och övergångsregler som ska gälla.

Kostnader i tid och pengar för förskollärare och skolor

Trots att regeringen lämnar åt utredaren att överväga behörighetsregler för den nya första årskursen, har de ändå uttryckt uppfattningen, att endast lågstadielärare, alltså lärare som enligt befintlig

⁴ SOU 2010:67, I rättan tid? Om ålder och skolstart.

⁵ Ibid., s. 246.

⁶ Ibid., s. 248.

⁷ Ibid., s. 257.

⁸ Regeringskansliet, Tre förslag för stärkt grundskola.

⁹ Regeringskansliet, Dir. 2014:41.

lärarutbildning läser till grundlärare med inriktning mot lägre åldrar, ska vara behöriga att undervisa i den nya första årskursen. Därför föreslås en fortbildningsinsats, riktad till tillsvidareanställda förskollärare som arbetar i förskoleklass, som konstrueras så att förskolläraren går ned till 75 procent av arbetstiden, med bibehållen lön, och samtidigt läser fortbildning om 50 procent. Kostnaden för nedsänkningen av arbetstiden föreslås delas mellan staten och arbetsgivaren¹⁰. Den totala tiden för arbete och studier blir totalt 125 procent för den förskollärare som, parallellt med sitt arbete, deltar i fortbildningen. Det innebär att hon eller han måste fortbilda sig till 25 procent på sin fritid för att uppnå behörighet till det som då blir grundskolans nya första årskurs. Förskollärare, som idag är tillsvidareanställda i förskoleklassen och som ofta med stor framgång undervisar sexåringar, kommer alltså i ett slag – om regeringens förslag blir verklighet – förlora sin behörighet och måste då använda sin fritid till ytterligare studier för att få lov att fortsätta med sin undervisning. Detta har kritiserats från många håll, t.ex. Lärarförbundet som anser att all fortbildning ska ske på arbetstid¹¹. Dessutom vältras en del av kostnaderna för fortbildningen, nämligen halva nedsänkningen av arbetstiden, över på arbetsgivaren. En skolhuvudman som en gång anställde en förskollärare för att arbeta i förskoleklass får alltså betala för att kunna behålla sin personal.

Miljöpartiets förslag för mer lek och skapande i skolan

Istället för bänk och schema till sexåringar – lekfull pedagogik och mindre grupper

1. **Rädda förskoleklassen.** Miljöpartiet avvisar regeringens ambition att avskaffa förskoleklassen. Vi vill istället utveckla den, så att den verkligen fungerar som en bro mellan förskola och skola, så som den ursprungliga intentionen är. Eftersom den pedagogiska forskningen visar att yngre barn bör undervisas genom en pedagogik med tydliga inslag av lek och skapande måste förskoleklassen även fortsättningsvis få tillämpa en pedagogik som vilar på lekens grund. För att förskoleklassen ska kunna vara en arena där olika pedagogiska tillvägagångssätt får mötas, måste även fortsättningsvis de olika kompetenser, som finns hos förskollärare och grundskollärare, få lov att förenas i förskoleklassen. Därför bör nuvarande behörighetsregler, som innebär att både förskollärare och lärare får arbeta i förskoleklass, finnas kvar, även i framtidens förskoleklass.
2. **Tydliggör förskoleklassens uppdrag i läroplanen.** Förskoleklassen har inte förutsättningar att leva upp till sitt syfte eftersom det saknas styrdokument som tydliggör förskoleklassens speciella uppdrag. Idag finns t.ex. konkret lärandeinhåll för 1-5-åringar¹² och för elever i grundskolan¹³, däremot inte för sexåringar, eftersom förskoleklassen endast styrs av vissa generella formuleringar i grundskolans läroplan. Lärare vittnar om att förskoleklassen ibland har karaktären av en isolerad ö i ingenmansland, mellan förskola och grundskola, istället för att fungera som en bro mellan de båda skolformerna. En undersökning genomförd av Lärarförbundet¹⁴ visar att fler än 90 procent av tillfrågade lärare, som arbetar i förskoleklass, önskar en tydligare beskrivning i läroplanen av förskoleklassens roll.

Miljöpartiet vill att den befintliga läroplanen för grundskolan, Lgr 11, som även omfattar förskoleklassen, ska förstärkas med ett avsnitt som tydliggör förskoleklassens uppdrag, syfte och innehåll. Läroplanens särskilda del för förskoleklassen ska beskriva hur en forskningsbaserad pedagogik på lekens grund, som bygger på förskolans pedagogik och samtidigt ger en god förberedelse för barnets fortsatta skolgång, ska prägla undervisningen. Läroplanen bör också förstärkas med centralt innehåll i de kursplaner vars ämnen äger motsvarighet i förskoleklassens pedagogiska verksamhet. För att förskoleklassens funktion, som bro mellan förskola och grundskola, ska stärkas behöver Lgr 11, och Lpfö 98 i motsvarande avsnitt, kompletteras med skrivningar om hur övergång och samverkan mellan skolformerna ska främjas.

---

¹⁰ Regeringskansliet, Mindre klasser, fler lärare och tioårig grundskola.

¹¹ www.lararforbundet.se/artiklar/lararnas-villkor-maste-ses-over-nar-tioarig-grundskola-utreds.

¹² Lpfö 98.

¹³ Lgr 11.

¹⁴ Lärarförbundet 2013, Satsa på förskoleklassen! – Villkoren för lärarna måste bli bättre.

3. **Bättre arbetsvillkor för lärare i förskoleklass.** Lärarförbundet har i en undersökning¹⁵ visat att nästan 70 procent av lärarna som undervisar i förskoleklass upplever att de inte har tillräckligt med tid att planera verksamheten på ett bra sätt. Så många som 20 procent uppger att de helt saknar tid för planering. Detta är orimligt. Om förskoleklassen ska vara av hög kvalitet måste lärarna ha goda förutsättningar att utöva sitt yrke. Miljöpartiet har nyligen presenterat förslag för hur lärarnas administrationsbelastning ska minska. Dessa förslag ska även omfatta förskoleklassen.
4. **Bättre fortbildning för förskollärare.** En framgångsrik förskoleklass fordrar välutbildade lärare men Alliansen har utestängt förskollärarna från viktiga utbildningsinsatser. Om vi inte skapar goda utvecklingsmöjligheter för förskollärarna kommer inte förskoleklassen bli av den kvalitet vi alla önskar. Miljöpartiet vill investera i förskollärarnas fortbildning. De ska omfattas av läsluft och matematiklyftet, och ingå i karriärreformen och därmed bli aktuella för karriärstegen förstelärare och lektorer. Regeringens förslag, som innebär att behöriga förskollärare, som arbetar i förskoleklass, tvingas studera på sin fritid för att behålla sin behörighet, är oacceptabelt. All fortbildning ska ske på arbetstid och ska inte vara förenat med kostnader för den enskilde läraren.
5. **Investera i förskolan.** Grunden till en lyckad skolgång läggs redan i förskolan. Den internationella undersökningen PISA visar att barn som gått i förskola, när de når årskurs nio, presterar signifikant bättre skolresultat i svenska och matematik. Studien visar också att den positiva effekten ökar om barnet gått längre än ett år i förskola¹⁶. Men förskollärarna arbetar idag under tuffa villkor. Sedan Alliansen tillträdde har barngrupperna blivit större samtidigt som förskollärarna fått mer pappersarbete. Den hårda arbetsbelastningen avspeglas i att förskolan har högre frekvens av sjukskrivningar än arbetsmarknaden i stort, t.ex. är sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa, som t.ex. depression och utmattningssymptom, 80 procent vanligare bland förskolans personal jämfört med ett tvärsnitt av övriga yrkesgrupper¹⁷. Sedan Skolverket avvecklade sina rekommendationer om barngruppernas storlek riskerar den negativa utvecklingen att eskalera.

Alla barn i förskolan har rätt att bli sedda och har rätt till lek och pedagogiska utmaningar. Förskolan ska finnas för barnen oavsett om, och vilka tider, föräldrarna arbetar. Barngrupperna ska också bli mindre. Miljöpartiet vill återställa Skolverkets riktlinjer och låta dem följas av finansiering av fler förskollärare, så att målsättningen också har förutsättningar att uppnås. Miljöpartiets finansiering gör att 6 000 fler förskollärare kan anställas vilket möjliggör en personaltäthet om maximalt fem barn per medarbetare i förskolan.

Istället för nedrustat fritids – förstärk fritidspedagogiken

6. **Investera i fritidshemmen.** En fungerande fritidsverksamhet är viktig för att skapa kontinuitet och mångsidighet i barnens lärande. Men förutsättningarna har under flera år blivit sämre: år 2006 gick det 31,7 elever per avdelning, idag är antalet 40,4. År 2006 gick det 18,9 elever per årsarbetande pedagog, idag är antalet 21,3¹⁸. Detta har fått till konsekvens att pedagogerna idag har sämre möjligheter att möta varje elev utifrån hans eller hennes individuella behov.

Miljöpartiet vill att elevgrupperna minskar och antalet elever per pedagog blir färre. Därför ska Skolverket formulera rekommendationer om personaltäthet och gruppstorlek av samma slag som vi föreslår för förskolan. För att huvudmännen ska kunna följa rekommendationerna har Miljöpartiet i sin senaste budgetmotion ett fritidshemslyft där finansiering för minskade elevgrupper återfinns.

---

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Lärarförbundet 2014, Förskolan framgångsfaktor enligt OECD – ger bättre Pisa-resultat i matematik och läsning.

¹⁷ www.forsakringskassan.se/statistik/sjuk/sjuk_rehabiliteringspenning/sjukochrehabsjukpenning.

¹⁸ <http://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/statistik-i-tabeller/fritidshem>

Istället för växande inkomstklyftor – höjda lärarlöner

- Lönesatsningar på lärarkåren.** För att skolan – hela vägen från förskola, genom förskoleklass och grundskola, fram till gymnasieexamen – ska vara av högsta kvalitet måste läraryrket vara attraktivt. Skolans kvalitet står och faller med lärarna, men vi står inför en annalkande lärarkris. Riksdagens utredningstjänst har sammanställt Skolverkets och SCB:s prognoser av framtidens rekryteringsbehov av lärare; i sammanställningen¹⁹ framgår att 63 000 lärare behöver rekryteras fram till 2022. Bristen på förskollärare är också påtaglig, det råder brist på nyutexaminerade, och i än högre grad, yrkeserfarna förskollärare.

Vi behöver locka fler människor till läraryrket och därför krävs generella lönesatsningar. Lärarnas löneutveckling har under lång tid varit sämre än utvecklingen för jämförbara grupper. Det gäller såväl lärare i ordinarie skolan som lärare i förskola och förskoleklass. Miljöpartiet investerar stort i lärarkåren, förutom enskilda punktsatser, som karriärreformer och kompetensutvecklingsinsatser, behövs också satsningar som kommer hela lärarkåren till del. Miljöpartiet gör omfattande ekonomiska investeringar för att högre löner ska möjliggöras.

Istället för mindre estetik – mer kultur och eget skapande

- Låt musikundervisningen stå öppen för alla barn.** Regeringen vill införa möjligheter för vissa skolor att använda färdighetsprov i musik som grund för urval och antagning till förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3. Det framgår i en proposition²⁰ som nyligen framlades till riksdagen. Förslaget har mött kraftig kritik av flera tunga remissinstanser²¹. Skolinspektionen ifrågasätter att det går att göra kvalificerade bedömningar av hur femåringar kommer att klara en utbildning i musik under de år som därefter följer. Myndigheten framhåller också att det finns risk för att barn som mognar musikaliskt något senare sorteras bort redan inför valet av förskoleklass. Skolverket avvisar också regeringens förslag med hänvisning till forskning som visar att det finns risker med tidig selektion och att det snarast är gynnsamt för elever att vistas i heterogena grupper²².

Miljöpartiet anser att den estetiska undervisningen ska stå öppen för alla barn på lika villkor. Därför avvisar Miljöpartiet, liksom Skolverket och Skolinspektionen, regeringens förslag om att vissa huvudmän genom färdighetsprov ska kunna sortera elever från musikundervisning. Förskoleklassen, för- och grundskolan ska istället samverka med musik- och kulturskolan så att alla barn på likvärdiga villkor kan erbjudas estetisk undervisning.

- Samverkansprojekt mellan kulturskola, förskoleklass, grund- och förskola.** När Myndigheten för kulturanalys 2013 gjorde en utvärdering²³ av projektet Skapande skola framgick att projektet till stora delar varit framgångsrikt men att insatsen fortfarande är i behov av utveckling. Om skolan ska kunna stimulera estetiska läroprocesser behöver de skapande inslagen i skolan utvecklas. Myndigheten lämnar i utvärderingen ett antal rekommendationer, bl.a. annat att förutsättningarna för samverkan mellan utbildning och kultur, mellan skolvärlden och kulturlivet, på alla nivåer behöver stärkas, och att användningsmöjligheterna för stödet borde vidgas. Myndigheten för kulturanalys anser också att insatser av detta slag bör göras till en gemensam angelägenhet för utbildningsdepartementet och kulturdepartementet tillsammans, och att det bör övervägas om en gemensam arbetsgrupp på departementsnivå bör inrättas.

Miljöpartiet stödjer inrättandet av en nationell arbetsgrupp för kultur i skolan så att samverkan mellan kulturskola, förskoleklass, grund- och förskola kan utvecklas. Genom ett statligt stöd ska kommunerna kunna öka kulturskolans närvaro i förskoleklass, grund- och förskola, i syfte att främja barnens estetiska utveckling. Detta ska finansieras inom ramen för projektet Skapande skola. Goda exempel på samverkan mellan skola och kulturliv finns på olika håll i landet. I Lund har kommunen uppdragit åt sitt stadsbibliotek att utveckla

¹⁹ Riksdagens utredningstjänst, Dnr 2014:171, Framtida rekryteringsbehov av lärare.

²⁰ Prop. 2013/14:229, Särskilda regler för viss utbildning med musikalisk inriktning.

²¹ www.lararnasnyheter.se/lararnas-tidning/2014/05/19/regeringen-vill-infora-intradesprov-6-aringar.

²² Prop. 2013/14:229.

²³ Myndigheten för kulturanalys, Rapport 2013:4, Skapande skola – En första utvärdering

samverkan med kommunens förskolor för att främja barnens läsutveckling. På samma sätt kan man använda den stora kompetens som finns hos landets musik- och kulturskolor.

10. Nationell strategi för kultur- och musikskolan. Musik- och kulturskolan ger barn och ungdomar möjlighet att utveckla sitt estetiska skapande. Inom ramen för verksamheten kan de t.ex. få ägna sig åt musik, drama, dans eller måleri. Musik- och kulturskolan är en mycket uppskattad del av kommunernas verksamhet och köerna till kulturskolan är ofta långa. Det är idag frivilligt för kommunen att driva musik- och kulturskola, det har fått konsekvensen att det finns brister i den nationella likvärdigheten: vissa kommuner har höga avgifter, andra har låga eller inga avgifter. I några kommuner saknas helt musik- och kulturskola. Det saknas också särskilda utbildningar för undervisning i kulturskola vilket försvårar lärarekrytering och relevant kompetensutveckling och forskning. Kulturskolans värde till trots saknas en övergripande strategi för samordning och utvärdering av verksamheten. Kulturskolan har inte utvärderats nationellt på 60 år och det saknas riktlinjer för kulturskolans syfte och uppdrag. Därför vill Miljöpartiet att SKL, i samråd med Sveriges Musik- och Kulturskoleråd (SMoK), får i uppdrag att upprätta en nationell strategi för kulturskolan. Strategin ska formulera kulturskolans uppdrag och beskriva hur nationell översyn och utvärdering ska utföras. En nationell strategi ska också se över frågor som rör likvärdig kvalitet och tillgänglighet, lärarbehörighet, VFU, legitimation, eventuellt behov av tillsyn m.m. Estetisk verksamhet är viktig för barnens utveckling och lärande, därför måste kopplingen mellan kulturpolitiken och utbildningspolitiken stärkas. Kulturskolan har i det avseendet en nyckelroll och bör därför utvecklas. Kravet på en nationell strategi för kulturskolan länge förts fram av SMoK.

Källor:

Utbildningsdepartementet, Proposition 1997/98:6, Förskoleklass och andra skollagsfrågor
Utbildningsdepartementet, Proposition 2013/14:229, Särskilda regler för viss utbildning med musikalisk inriktning
Regeringskansliet, 2014-01-08, Tre förslag för stärkt grundskola
Regeringskansliet, 2014-03-11, Mindre klasser, fler lärare och tioårig grundskola
Regeringskansliet, Dir. 2014:41, Grundskoleutredning
SOU 2010:67, I rättan tid? Om ålder och skolstart
Läraryrket, 2013-04-22, Satsa på förskoleklassen! – Villkoren för lärarna måste bli bättre
Läraryrket 2014-05-15, Förskolan framgångsfaktor enligt OECD – ger bättre Pisa-resultat i matematik och läsning
Riksdagens utredningstjänst, Dnr 2014:171, Framtida rekryteringsbehov av lärare
Myndigheten för kulturanalys, Rapport 2013:4 Skapande skola – En första utvärdering
Proposition 2013/14:229, Särskilda regler för viss utbildning med musikalisk inriktning
Skolinspektionen 2014, Kunskapsöversikt – Kvalitetsgranskning av undervisning i förskoleklass

Webb

www.skolverket.se
www.lararforbundet.se
www.forsakringskassan.se
www.lararnasnyheter.se
www.regeringen.se

Personliga kontakter

Mikael Jensen, Göteborgs universitet och Borås Högskola
Sven Persson, Malmö Högskolan
Ingrid Pramling Samuelsson, Göteborgs universitet
Torgny Sandgren, SMoK
Anna Tornberg, Läraryrket